

MICHAEL HEINRICH WENINGER

TEOLOG, BIVŠI AUSTRIJSKI DIPLOMAT, A SADA KATOLIČKI SVEĆENIK
OTKRIO NAM JE SVE DETALJE O SVOJOJ NOVOJ KNJIZI

MASONI I CRKVA? ODAVNO SU POMIRENI, ALI...

Nekima biskupi nisu dopuštali da budu na svetoj misi u nedjelju, da se pričeste. Zato sam odlučio da obje strane shvate da je pomirenje ostvareno. Masonima često govorim - molim vas, informirajte javnost o tome tko ste jer ne činite ništa loše...

 ŽELJKO TRKANJEC

 GORAN MEHKEK/CROPIX

M

Michael Heinrich Weninger, teolog, bivši austrijski diplomat, sada katolički svećenik, u Zagrebu je u četvrtak predstavio svoju knjigu "Loža i oltar" s podnaslovom "O blagotvornom i pogubnom u odnosu Katoličke crkve i regularnog slobodnog zidarstva".

Riječ je o osobi o kojoj se ništa nije reklo kad se napiše prva rečenica. Rođen je 18. veljače 1951. u Wiener Neustadtu, studirao je teologiju i filozofiju u Innsbrucku i Beču, a diplomirao na Diplomatskoj akademiji u Beču i pohađao tečajeve na francuskoj École nationale d'administration i Escuela Diplomática de Madrid. Potom ulazi u austrijsku diplomatsku službu, prije pada Berlinskog zida poslan je u Moskvu i Varšavu, a 1991. godine u Kijevu otvara Generalni konzulat koji postaje prva ambasada u Ukrajini nakon raspada Sovjetskog Saveza. Weninger prvi ambasador. Sljedeća je postaja Beograd (1993.-1997.). Prvi je austrijski diplomat koji je radio kao savjetnik predsjednika Europske komisije, Romana Prodiya pa Joseá Manuela Barrosa, zadužen za dijalog s religijama. Inicirao je da EK konačno otvori ambasadu pri Svetoj Stolici koja je imala nuncija u Bruxellesu.

Kardinal Schönborn zaredio ga je svećenikom 2011. godine, ali kratko se zadržao u Austriji, papa Benedikt XVI. pozvao ga je već iduće godine u Papinsko vijeće za međureligijski dijalog, gdje je zadužen za dijalog s islamom u 70 država u Europi, Srednjoj Aziji i Srednjoj i Južnoj Americi.

Kad su na papinskom Sveučilištu Gregoriana čuli da priprema knjigu o odnosima slobodnog zidarstva i Crkve, pozvali su ga da je pripremi kao doktorsku disertaciju. Obranio ju je 2019. godine. I tako sada ima dva magisterija, tri doktorata, iz filozofije i dva teološka i nekoliko počasnih doktorata. Ispustio sam još mnogo toga. Njegov život i znanje traže ne novinski intervjue, nego ozbiljnu knjigu kako bi se sačuvala sva iskustva, svećenička, diplomatska, politička i osobna.

Što vas je inspiriralo da napišete knjigu "Loža i oltar"?

Pronašao sam da je u odnosima Rimokatoličke crkve i velike obitelji slobodnih zidara došlo do pomirenja koje je realnost. Činjenica je da aktualni Kanonski zakonik, Codex Iuris Canonici, uopće ne spominje, ni jednom riječju, masone. Postojao je proces dijaloga s masonima koji je pokrenula Sveta Stolica i ishod je bio vrlo pozitivan, izostanak slobodnih zidara iz Zakonika. Također, pronasao sam da mnogi katolički svećenici ne poznaju Kanonski zakonik, nikad ga nisu pročitali, osobito u pogledu pomirenja sa slobodnim zidarima. Ali zato znaju da je 26. studenoga 1983. kardinal Ratzinger, prefekt tadašnje Kongregacije za nauk vjere, objavio Deklaraciju o masonskim udrugama koja je uperena protiv slobodnih zidara. Kanonski zakonik koji više ne spominje slobodne zidare pa ih se više ne može ekskomunicirati po toj osnovi stupio je na snagu dan poslije, 27. studenoga iste godine.

Pristupali su mi mnogi katolici govoreći da im svećenici u župama ne dopuštaju primanje sakramenata zato što su masoni. Iz istih razloga nekima biskupi nisu

dopuštali da budu na svetoj misi u nedjelju, da se pričeste. Zato sam odlučio, kao katolik i poslije katolički svećenik, učiniti da svatko upozna Kanonski zakonik i da obje strane shvate da je pomirenje ostvareno kako se više ne bi konfrontirali jer za to nema razloga. Problemi i dalje postoje u toliko zemalja, a ne bi smjeli postojati. Zbog toga sam odlučio napisati knjigu o biti učenja slobodnih zidara, vrst fenomenologije u odnosu prema svim tim crkvenim dokumentima koji osuđuju slobodne zidare. Uronio sam u stoljeća odnosa masona i Crkve te naučio da su imali uspone i padove pa sam pomislio, evo primjera iz povijesti iz kojih možemo učiti.

Kakav je bio povijesni odnos masona i Crkve, zbog čega je dolazilo do padova u odnosima?

Ni Crkva ni slobodni zidari nisu monolitni blok. Rimokatolička crkva je dinamični entitet, masoni su velika obitelj različitih članova, dinamika karakterizira i njih. U XVIII. stoljeću bile su tisuće i tisuće katoličkih svećenika svih razina, pa i nadbiskupi, koji su bili masoni. Neki od biskupa i nadbiskupa utemeljivali su lože i upravljali njima. I nije bilo problema. U to doba postojala je loža u Vatikanu, Papa je znao, kardinali također i prihvaćali su ložu zbog političkih razloga. Odnosi se mijenjaju tijekom društvenih i političkih promjena, primjerice tije-

kom Francuske revolucije. Masoni je nisu pokrenuli, ali neke od ideja koje su poučavali snažno su utjecale na Francusku revoluciju. Dodajem da su tijekom revolucije ubijeni mnogi masoni i pripadnici Crkve. Važno je bilo i doba ujedinjenja Italije krajem XIX. stoljeća, risorgimento. Mnogi od ustanika bili su masoni, nazvao bih ih pseudomasoni jer pravi, stvarni slobodni zidar ne smije pokrenuti rat, a pojam slobodno zidarstvo nije zaštićen autorskim pravom pa se svatko može tako nazvati, osnovati ložu. Katkad su to ljudi sa specifičnim idejama kao u Italiji P2 (Propaganda Due) koja nije bila regularna loža.

Ustanici su osvojili jug Italije boreći se protiv španjolskih Habsburga, na sjeveru protiv austrijskih Habsburga, i preostala je samo Papinska Država s kojom su se sukobili. Papa nije imao vojsku. Pseudomasoni su počinili brojne grozne zločine nad svećenicima, redovnicama, zauzeli su brojne samostane, bilo je ubojstava, strašne okrutnosti. Papa je tada posegnuo za ekskomunikacijom kao jedinim sredstvom koje je imao ne čineći razliku između stvarnih i pseudomasona, dobrih i loših. Korišten je pojam masoni i tako je došlo do konfrontacije jer se Sveta Stolica vodila primjerom Italije.

Kako je počeo proces pomirenja?

Nakon Prvog svjetskog rata pojavile su se brojne diktature u Europi, Hitler u Njemačkoj, Mussolini u Italiji, Franco u Španjolskoj pa su se masoni i katolici našli zajedno u koncentracijskim logorima. Otkrili su tada gotovo se iznenadivši, o, moj Bože, između nas nema toliko razlika. Slobodni zidari nisu crkva, ne propovijedaju religiju, ali i jedni i druge se bore za pravedno društvo u kojem svi možemo biti braća i sestre, za mir, za dignitet ljudi. Masoni su tada naglašavali da nisu agnostici, ateisti jer moraju vjerovati u Vrhovno biće, velikog arhitekta svemira. Mnogi masoni i katolički svećenici bili su usmrćeni u istim plinskim komorama. Tako je počeo prvi dijalog kako bi razmijenili mišljenja i upoznali bolje jedni druge. To će biti sadržaj moje sljedeće knjige, dio trilogije, bavit će se razdobljem do Drugog vatikanskog koncila.

Koji je utjecaj imao Drugi vatikanski koncil na pomirenje masona i Crkve?

Rimokatolička crkva je na temelju ishoda Koncila pokrenula proces dijaloga, već 1968. godine. Ključnu ulogu u Koncilu odigrali su pape Ivan XXIII. i Pavao VI. Koncilski dokumenti govore jasnim jezikom. Prefekt Kongregacije za nauk vjere, tada je to bio kardinal Franjo Šeper, poslao je pismo s dvanaest pitanja biskup-

skog koncila, pa je postojala potreba da se kreira novi. Dijalog je iznjedrio povijesni dokument koji je dobio ime po dokuu u Gornjoj Austriji u kojem je održan posljednji sastanak Crkve i masona, Lichtenauer Erklärung (deklaracija). Zaključci su bili jasni, povijest ostaviti povijesti i vrednovati u skladu s okolnostima. Sada je situacija drukčija pa su i odnosi drukčiji.

Proces dijaloga i rasprave nastavljen je do sastanka kardinala održanog 1980. godine, raspravljalo se o promjeni stava prema slobodnim zidarima. Na kraju plenarnog zasjedanja u listopadu te godine uslijedilo je glasanje, dramatična situacija, riječ je o presudnoj odluci: velika većina kardinala bila je za pomirenje. Zbog te odluke sadašnji Kanonski zakonik ne spominje slobodne zidare pa nestaje ekskomunikacija. Kardinal Ratzinger je pomirenje dovodio u pitanje.

Zašto je Ratzinger bio protiv?

Razlog su interni procesi u njemačkoj Crkvi, gdje je tekao paralelni dijalog, ali to nije dijalog, neki članovi Njemačke biskupske konferencije htjeli su osuditi masone. Način na koji su vodili raspravu nije bio stvarni dijalog jer je ideja osude bila iznesena na samom početku. Samo nekoliko godina prije ta je konferencija odgovorila na Šeperova pitanja i bila protiv ekskomunikacije masona. Sada odjed-

di ne znaju ili znaju jako malo o slobodnim zidarima. Oni pak ne informiraju primjereno javnost o svom djelovanju. Manjak dijaloga. Zato masonima često govorim - molim vas, informirajte javnost o tome tko ste i što radite jer ne činite ista loše ili opasno, upravo obrnuto. Djelujete u cilju očuvanja čovječanstva, radite na stvaranju hrama ljubavi, mason je u pravilu dobar čovjek koji ne prestatno radi kako bi se poboljšao. Ništa zla u tom. Govorite. U javnom mnijenju i dalje postoje mnoge predrasude, odojnost, mržnja i stari pseudoargumenti koji nisu valjani, a vjerojatno nikad i nisu bili.

Kako teče dijalog s islamskim svijetom?

Jako dobro, jako dobro. Osobito nakon što je papa Frane inicirao i zatim u Abu Dhabiju potpisao Dokument o ljudskom bratstvu s velikim imamom Al-Azhara, islamskog sveučilišta u Kairu, Ahmedom Al-Tayyebom. Stvari se kreću, razumljivo da je komplicirano, muslimanski je svijet vrlo raznolik, ne postoji 'islam', postoje razne islamske tradicije a i unutar istih tradicija postoje razlike koje ovise o zemlji u kojoj se prakticiraju. Ne postoji hijerarhija, različiti su naši partneri u dijalogu, ali napredujemo. Ne zaboravite taj toliko važni dokument Drugog vatikanskog koncila 'Nostra aetate', briljantan dokument, na kojem je zasnovan međureligijski dijalog.

"MNOGI KATOLIČKI SVEĆENICI NE POZNAJU KANONSKI ZAKONIK, NIKAD GA NISU PROČITALI, ALI ZATO ZNAJU DA JE 26. STUDENOGA 1983. KARDINAL RATZINGER OBJAVIO DEKLARACIJU O MASONSKIM UDRUGAMA KOJA JE UPERENA PROTIV SLOBODNIH ZIDARA. PROBLEMI I DALJE POSTOJE U TOLIKO ZEMALJA, A NE BI SMJELI POSTOJATI"

nom obrat. Taj je obrat utjecao na Ratzingera, očito je bilo utjecaja iz 'njegove' biskupske konferencije, zbog čega je glasao protiv i zatim objavio Deklaraciju o masonskim udrugama. Ali u tom se dokumentu ne spominje ekskomunikacija. Ondje piše: 'Vjernici koji se uključuju u masonske udruge nalaze se u stanju teškog grijeha i ne smiju se pričestiti.' Teški (smrtni) grijeh karakterizira ozbiljnost čina, svjesnost osobe da ga čini te slobodna volja pri počinjenju. Dakle, riječ je o dokumentu moralne teologije, ne kanonskog zakona. Ali zbog toga se mnogi masoni i dalje često tretiraju kao izopćenici. To je neprihvatljivo. Postoji manjak znanja i želim pomoći ispuniti tu prazninu, motivirati ih da pristupe jedni drugima. Crkva i masoni trebali bi razmijeniti svoje poglede na suštinu vjere i zidarstva kako bi primjereno informirali jedni druge. Zato sam napisao ovu knjigu. Završna knjiga trilogije, naslovljena 'From night to light' (Od mraka do svjetla), bavit će se konačnim pomirenjem.

Vaše poznavanje masona vjerojatno nudi i odgovor na pitanje zašto javnost u velikoj većini vjeruje da vladaju svijetom?

To je stvarno nonsens. Lju-

Kako biste opisali pontifikat pape Frane, mnogi ga nazivaju revolucionarom koji mijenja?

Kad se koncentriram na posljednje pape, Ivan XXIII. je bio dinamičan revolucionar u određenom smislu, inicirao je Drugi vatikanski koncil. Pavao VI., briljantan intelektualac, nažalost uvijek podcijenjen.

Prema mome je sudu bio jedan od vodećih intelektualaca među papama.

Zatim Ivan Pavao I., nasmijano lice, ljudsko, pa Ivan Pavao II., briljantan političar. Benedikt XVI., jedan od najvrsnijih teologa čije će knjige čitati i generacije koje dolaze. Papa Frane, sjajan pastir, s velikim srcem, empatičan, na strani potrebitih, siromašnih, onih koji pate. Učinio je mnogo, riješio niz problema, renovirao strukturu Svete Stolice, potpuno reformirao Vatikanu banku, doveo velik broj sjajnih žena na vodeće funkcije u Crkvi. Mi smo braća i sestre, moramo raditi zajedno. Otvorio je vrata budućnosti u mnogim aspektima. Divno, izvanredno! Svi su se oni bavili važnim pitanjima i rekao bih da je to djelo Duha Svetog. ✓

Napomena: intervju je voden na engleskom koji je valjana verzija